AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının
Təhsil Nazirliyinin
231 nömrəli 21 08 2020-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ƏSLİ İLƏ DÜZDÜR

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN (ƏSAS (BAZA) ALİ TİBB TƏHSİLİNİN) İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050112 - Məktəbəqədər təhsil

BAKI-2020

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN 050112 - Məktəbəqədər təhsil İXTİSASI ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bakalavriat səviyyəsinin "**050112 - Məktəbəqədər təhsil**" ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də "Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza) ali tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı"na uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübəkeçmə, işədüzəlmə və təhsiliniartırma imkanlarını müəyyənləşdirmək;
- Tələbələri və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq;
- Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

1.3. Təhsil Proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və "**050112 - Məktəbəqədər təhsil**" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

1.4. Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50%-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

2. Məzunun kompetensiyaları

*2.1. **Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:***

- İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;
- İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə;
- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyənetmə bacarıqlarına;
- İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;

- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;
- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;
- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;
- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına:
- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına.

2.2. *Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnməlidir:*

- Fəaliyyət sahəsinə aid olan fənlərin əsas problemlərini, onların konkret tətbiq sahələrini üzrə bacarıqlara;
- İxtisasla bağlı anlayış və terminlərin mənasını bilmək və tətbiq etmə bacarığına;
- Qarşıya müəyyən vəzifələr qoymağı, onları həll etməkdə müvafiq metodları seçməyi və tətbiq etməyi bacarığına;
- Təlim məşğələlərində istifadə etmək üçün elmi-metodik və didaktik vəsait hazırlamağı bacarığına:
- Qazanılmış biliklərə, bacarıq və vərdişlərə uyğun olaraq, təhsil sahələrində kompleks məsələlərin həllində iştirak etmə bacarığına;
- Məşğələlərlə bağlı bilikləri təqdim etmək və onları iş şəraitinə adaptasiya etmə bacarığına;
- İdeyaları və problemləri qiymətləndirmək üçün məlumatlardan istifadə edərək, çox sayda problem həll etmək bacarığına:
- Müxtəlif, çoxşaxəli və multikultural mühitlərdə səmərəli işləmə, fərqli fikir və perspektivlərə hörmət etmə və anlama, müxtəlif mədəniyyətləri və baxış nöqtələrini qiymətləndirərək emosional zəka və liderlik bacarıqları nümayiş etdirmək bacarığına:
- Məlumatlı, inandırıcı və ifadəli məqsədlər üçün danışıq və yazılı dil vasitəsi ilə ünsiyyət qurma bacarığı. eyni zamanda təsirli, məntiqli və aydın yazmaqla yanaşı əyani vasitələrdən, bədən dilindən, intonasiyadan və digər şifahi ünsürlərdən istifadə etməklə uşaqlarla, valideynlərlə, kolleqaları ilə əməkdaşlıq və effektiv ünsiyyət bacarığına.

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. **"050112 - Məktəbəqədər təhsil"** ixtisası minimum 240 (4 il) AKTS kreditindən ibarətdir. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Fənlərin sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
	Ümumi fənlər	30
1	**Azərbaycan tarixi.** *Bu fənn Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinin yaranması, formalaşması və inkişafını xronoloji ardıcıllıqla öyrənir, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolunu təhlil və tədqiq edilir, müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və rolu sistemli təhlil edilir.*	5
2	**Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya.** *Bu fənn cərçivəsində tələbələr Azərbaycan dilində təqdimat etmək, natiqlik, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılanmasını öyrənirlər.*	4
3	**Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya.** *Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, natiqlik, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılanmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.*	15
4	**Seçmə fənlər** *(Seçmə fənlər ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər)*	
4.1	Fəlsəfə	3
	Sosiologiya	
	Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	
	Məntiq	
	Etika və estetika	
4.2	İnformasiyanın idarə edilməsi	3
	Politologiya	
	Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş	
	İxtisas fənləri	120
5.	**Pedaqogika.** *Bu fənn pedaqogikanın nəzəri-metodoloji məsələlərini, tarixini, təlim, tərbiyə, təhsil anlayışlarını, pedaqoji prosesin təbiətini,texnoloji əsaslarını, təhsilşünaslıqda pedaqogikanın tətqiq etdiyi problemlərin həllinə yanaşmaları, müasir nəzəri fikir və qabaqcıl təcrübə nöqteyi-nəzərindən geniş şəkildə əhatə edir.*	5

6.	***Psixologiya.*** *Bu fənn psixologiyanın nəzəri əsaslarını, tarixini, predmetini, şəxsiyyətin inkişafını, insanın yaş və fərdi xüsusiyyətlərini öyrənmək üçün metodları tətbiq edir, onların diaqnostiq ölçülərlə təhlil və tədqiqini əhatə edir, psixikanin qanunauygunluqlarını, duygu, qavrayış, diqqət, hafizə, təfəkkür, nitq kimi idrak proseslerini oyrənir, habelə şəxsiyyət, fəaliyyət, unsiyyət kateqoruyalarını özündə ehtiva edir.*	5
7.	**Təhsildə İKT.** *Bu fənn İKT vasitələrindən istifadənin müasir üsul və metodlarına; hesablama texnikası bazasında fəaliyyət göstərən multimediya texnologiyalarına, məlumatın daxil edilməsinə, toplanmasına, emalına, ötürülməsinə diqqət yetirir. Elektron tədris resursları və elektron lövhənin təlim prosesində istifadə edilməsinə, innovasiyaların idarəedilməsinə, distant təhsil, videokonfransların təşkili, aparat, proqram vasitələri və internetdə axtarış sistemləri ilə işləməyi diqqətə çatdırır.*	5
8.	**Multikulturalizmə giriş.** *Bu fənn multikulturalizm haqqında ümumi anlayışları, onun inkişaf mərhələlərini, bu sahədə əsas nəzəriyyələrin xüsusiyyətlərini, cəmiyyətdə mövcud olan etnik, irqi, dini və mədəni müxtəlifliklərin qorunması istiqamətində dövlətin apardığı siyasəti öyrədir. Azərbaycan Respublikasının multukulturalizm siyasətinin, sosial-mədəni proseslərin mahiyyətini, onun xüsusiyyətlərini və bu siyasətin ölkədə uğurla həyata keçirilməsinin səbəblərini təhlil edir.*	3
9.	**Məktəbəqədər pedaqogika.** *Bu fənn elmi-pedaqoji nəzəriyələrə istinad edərək müasitr dövrdə uşaqların tərbiyə və inkişafının mühim vəzifəsini, məqsədini və məzmununu əhatə edir. Mətəbəqədər yaş dövründə uşaqların fizioloji və psixoloji inkişafını əsas tutaraq tərbiyə prosesini pedaqoji qanunlar əsasında həyata keçirir.*	6
10.	**Sosial pedaqogika.** *Bu fənn sosial pedaqogikanın nəzəri-metodoloji məsələlərini, kateqoriyalarını, qanunauyğunluqlarını, şəxsiyyət problemini, insanları əhatə edən sosial və təbii mühiti, orada baş verən dəyişikliklər və inkişafı və onların təsiri, şəxsiyyətini sosiallaşması prosesinin amillərini, təhsil və tərbiyənin şəxsiyyətin sosiallaşmasında rolunu, uşaqların sosial müdafiəsi, müxtəlif tədris və tərbiyə müəssisələrində ailə və uşaq kollektivlərinin sosial fəaliyyətinin nəzəriyyə və metodikasını əhatə edir.*	5
11.	**Uşaq psixologiyası.**	5

	Bu fənn uşaq psixologiyasını, uşağın psixososial inkişafını xarakterizə edən faktları, psixoloji törəmələri və qanunauyğunluqları araşdıraraq təhlil etməyi və sistemə salmağı, uşaq üzərində sistematik müşahidə aparmaq və ilkin xarakterli psixoloji müayinə tədbirlərini reallaşdırır.	
12.	**Pedaqoji psixologiya.** *Fənn pedaqoji psixologiyanın kateqorial sistemini, metodoloji prinsiplərini və metodlarını bütöv bir sistem halında şərh edir, çoxşaxəli emprik və nəzəri metodlardan bəhs edir.*	5
13.	**Azərbaycan dili.** *Bu fənn müasir Azərbaycan dilinin fonetikasını, yazı, əlifba və qrafikasını, orfoqrafiyasını, orfoepiyasını, leksikologiyasını, semasiologiyasını, frazeologiyasını, morfologiyasını, sintaksisini,Azərbaycan dilinə dair nəzəri biliklərə, düzgün oxu və yazı vərdişlərinin tətbiqi ilə bağlı məlumat verir.*	5
14.	**Uşaq ədəbiyyatı.** Bu fənn *uşaq ədəbiyyatına aid seçilmiş nümunələri, uşaq şair və yazıçılarının həyat və yaradıcılığı haqqında məlumatı, uşaq ədəbiyyatı üzrə seçilmiş əsərlərin janrlarını,təlim məşğələlərində uşaq ədəbiyyatı nümunələrindən istifadə bacarığını aşılayır.*	5
15.	**Uşaq anatomiyası, fiziologiyası və gigiyenası.** *Bu fənn uşaq anatomiyası və fiziologiyasının əsaslarını, gigiyenik tələblərini, uşaqların yaş xüsusiyyətlərini tədris prosesində nəzərə almağı, uşaqlarla davranmaq və gigiyenik tələblərə aid biliklər verir.*	5
16.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində təsviri fəaliyyət və onun tədrisi metodikası.** *Bu fənn təsviri sənətin nəzəri əsaslarını, tədrisinin metod və vasitələrini, məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda təsviri fəaliyyətə maraq yaratmaq və rəsm çəkmək bacarıqlarına yiyələnməyin pedaqoji əsaslarını, kağız, karton, plastilinlə işləməyi, müəyyən fiqurlar, güllər, bəzək əşyaları düzəltməyi, texnologiya fənninin tədrisi üçün müvafiq metod və vasitələrini əhatə edir.*	5
17.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində musiqi və onun tədrisi metodikası.** *Bu fənn musiqinin elementar nəzəriyyəsini, musiqinin öyrədilməsinin yol və vasitələrini, uşaq musiqi əsərlərinin növlərini fərqləndirməyi, təhlil etməyi, musiqinin tədrisi üçün müvafiq metod və vasitələri müəyyənləşdirir.*	5
18.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində məntiqi və riyazi təfəkkürün inkişafı**	5

	metodikası. *Bu fənn sadə məntiqi və riyazi təfəkkürün nəzəri əsasları və tədrisi metodikasını, analyışların elmi əsaslarını, məzmununu, əsas anlayışlarını, onların öyrədilməsi ardıcıllığını, uşaqlardaa sadə riyazi vərdişlərin formalaşdırılması yollarını əhatə edir.*	
19.	**Ətraf aləmlə tanışlığın metodikası.** *Bu fənn uşaqların ətraf aləmlə, ictimai həyat hadisələri, canlı və cansız təbiətlə tanış edilməsinin nəzəri əsaslarını, məktəbəqədər yaşlı uşaqların ətraf aləmlə tanışlığı metodikasını, onun metodik və texnoloji əsaslarını, bu sahədə olan bacarıq və vərdişləri əhatə edir.*	5
20.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində nitq inkişafı metodikası.** *Bu fənn məktəbəqədər təhsil müəssisələrində nitq inkişafı üzrə işin istiqamətlərini, üsul və vasitələrini, məktəbəqədər yaşlı uşaqlara fikrini düzgün, lakonik və məntiqi ifadə etməyi öyrətməyin yol və metodlarını əhatə edir.*	5
21.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində fiziki mədəniyyət.** *Bu fənn fiziki mədəniyyətin nəzəri əsaslarınndan və onun tədrisi üzrə işin metodikasından bəhs edir.*	5
22.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində əmək və onun təşkili metodikası.** *Bu fənn əməyin təşkili və onun tədrisinin məzmunu, metod və vasitələrini izah edir, əməyin növləri ilə bağlı vərdişlərə yiyələnmə metodikasını əhatə edir.*	5
23.	**Məktəb təliminə hazırlığın əsasları.** *Bu fənn məktəbəqədər yaşlı uşaqların məktəb təliminə hazırlanmasının əsas istiqamətləri üzrə bilikləri tətbiq etməyi, yeni texnologiyalardan istifadə etməyi, müxtəlif istiqamətlər üzrə praktik iş növlərinin həyata keçirməyi, uşaqların məktəb təliminə hazırlanması işinin metodikasını, elmi-nəzəri və pedaqoji əsaslarını ötürür.*	5
24.	**İnklüziv təhsil.** *Bu fənni diqqətdən kənarda qalmaq və təcrid olunmaq təhlükəsi yaşayan şəxslərə xüsusi diqqət yetirmək şərtilə bütün uşaqların, gənclərin və böyüklərin təlim ehtiyaclarını ödəmək üçün nəzərdə tutulan mütərəqqi yanaşmalarını, inkluziv təhsilə kömək edən proqramların tərtib edilməsini,təhsil strategiyasında Azərbaycanın vahid, ümumi inkluziv təhsil qanunu və ona nail olmaq üçün lazım olan tədbirlər təsvir edir.*	5
25.	**Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin idarə edilməsi və ona rəhbərlik.** *Bu fənn məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin idarə edilməsi, idarəetmənin ümumi əsasları, tətbiqi məsələləri işıqlandırılır, eyni zamanda idarəetmənin təşkilati-metodiki*	5

	məsələləri sistemli şərh olunur. Liderlik və menencmet təhlil edilir.	
26.	**Məktəbəqədər təhsilin inkişaf tarixi.** *Bu fənn məktəbəqədər təhsilin dünyada və Azərbaycanda inkişaf tarixindən bəhs edir. Məktəbəqədər təhsilin inkişafına təsir edən nəzəriyyələr, yanaşmalar və proqramlar haqqında geniş məlumat verir.*	5
27.	**Məktəbəqədər təhsildə pedaqoji texnologiyalar və innovasiyalar.** *Bu fənn optimal pedaqoji sistemlər və texnologiyalar yaradaraq, insan təbiəti ilə təlim-tərbiyənin effektivliyi arasındakı münasibətləri araşdırır. Pedaqoji texnologiya-bütün təlim prosesi və biliklərin mənimsənilməsi, insan və texniki resurslar, onların qarşılıqlı təsiri nəzərə alınmaqla təhsildə daha effektiv nəticələrə nail olmaq üçün tətbiq edilən sistematik planlaşdırma, fəaliyyət və qiymətləndirmə metodlarını, onların mahiyyət etibarilə təlim-tərbiyə prosesinin layihələşdirilməsinin sistemi kimi səciyyələndirilir.*	5
28.	**Mülkü müdafiə və ilkin tibbi yardım.** *Bu fənn çərçivəsində tələbələr fövqəladə hallarda əhalinin müdafiəsinin əsas üsullarını, kollektiv mühafizə vasitələrini, ərazinin mühafizəsini, kollektiv və fərdi mühafizə vasitələrini öyrənirlər. Tələbələrə həkiməqədər təxirəsalınmaz yardım* qaydalarını öyrədilir.	6
	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər[1] *Burada olan fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisasın tədris planında əksini tapır.*	60
	Pedaqoji internatura.	30
	CƏMİ	240

[1] Bu fənlər professor-müəllim heyətinin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər tələbələr üçün seçmə xarakteri daşımalı, eləcə də tələbələrin xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır.

4. Tədris və öyrənmə

4.1. Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.

4.2. Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, universitetin veb səhifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.

4.3. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək tədris və öyrənmə metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:

- mühazirə, seminarlar və praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar, müzakirələr və debatlar;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
- layihələr;
- problemlərə əsaslanan tədris;
- sahə işləri;
- rol oyunları;
- hesabatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;
- ekspert metodu;
- video və audio konfrans texnologiyaları;
- video və audio mühazirələr;
- distant təhsil;
- stimulyasiyalar; və s.

4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.

4.6. Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə

5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə

hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.

5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq (məsələn, universitetin veb səhifəsində, proqramın broşurlarında və s.) olmalıdır.

5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi ali təhsil müəssisəsinin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

5.4. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:

- yazılı tapşırıqlar;
- bilik və bacarıqlara dair testlər, kompüter əsaslı testlər;
- şifahi təqdimatlar;
- sorğular;
- açıq müzakirələr;
- praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
- praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
- layihə işlərinə dair hesabatlar;
- portfolionun qiymətləndirilməsi;
- frontal sorğu;
- qrup şəklində və özünüqiymətləndirmə; və s.

5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.

5.6. Tələbələrə müəllimlərlə/qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Ali təhsil müəssisəsi qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.

5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiat problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.

6.2. Təlim nəticələri hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Əlavə 1-dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

6.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

7.1. Təhsil Proqramının tədris, öyrənmə və qiymətləndirmə prosesi ali təhsil müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir:

- təhlükəsiz təhsil şəraitinə, təhsil fəaliyyəti üçün zəruri imkanlara malik binalara, maddi-texniki və tədris bazasına, təchiz olunmuş tədris kabinetlərinə və laboratoriyalara, auditoriyalara, texniki tədris vasitələrinə, kabinetlərə, yataqxanaya, su, istilik, elektrik sistemlərinə, internet xidmətlərinə, virtual muzeylərə, elektron kitabxanaya, zəngiz məlumat bazasına, məlumat axtarış sistemlərinə çıxışa malik olmalıdır.

7.2. Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn şəxslər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

8. Pedaqoji internatura

8.1. Pedaqoji internatura tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir.

8.2. Pedaqoji internatura məktəbəqədər təhsil müəssisələrində (körpələr evi, körpələr evi-uşaq bağçası, uşaq bağçası, sanator tipli məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün xüsusi məktəbəqədər təhsil müəssisələri) təşkil oluna bilər.

8.3. Pedaqoji internaturadan əvvəl ali təhsil müəssisəsi və pedaqoji internatura təşkil olunacaq ümumi təhsil müəssisəsi ilə müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər ümumi təhsil müəssisəsində, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri, digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.

8.4. Pedaqoji internaturanın qiymətləndirilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanın müəyyən etdiyi qaydalara əsasən həyata keçirilir.

9. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

9.1. **"050112 - Məktəbəqədər təhsil"** ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn ümumi təhsil müəssisələrində, uşaq evləri, məktəbdənkənar təhsil müəssisələrində, məktəbəqədər təhsil müəssisələrində sanator tipli məktəbəqədər təhsil müəssisəsi; sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün xüsusi məktəbəqədər təhsil müəssisələri; elmi-tədqiqat müəssisələrinin və ali təhsil müəssisələrinin yanında yaradılan eksperimental məktəbəqədər təhsil müəssisələri; ailə tipli kiçik qrup evi; uşaqlar üçün icma əsaslı təlim qrupları; tədris və inkişaf mərkəzlərində, təşkilatlarda, idarələrdə, birliklərdə və s. sferalarda, həmçinin mövcud qaydalara riayət olunmaqla müxtəlif təhsil müəssisələrində (ali məktəbdə elmi, elmi-pedaqoji fəaliyyət sahələri istisna olmaqla) tərbiyəçi, müəllim, metodist, menecer işləyə bilər.

9.2. Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb səhifəsində yerləşdirməlidir.

9.3. **"050112 - Məktəbəqədər təhsil"** ixtisası üzrə bakalavr proqramının məzunlarının təhsillərini magistratura səviyyəsi üzrə müvafiq ixtisaslaşma seçim cədvəlinə əsasən magistr proqramlarında davam etdirə bilirlər.

9.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikasının Təhsil
Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini,
Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdiri

________________ **Yaqub Piriyev**

"20" 08 2020-ci il.

Təhsil ixtisasları qrupu üzrə
Dövlət Təhsil Proqramlarını hazırlayan
işçi qrupun sədri

________________ **Cəfər Cəfərov**

"18" august 2020-ci il.